

J. G. Ballard

Kristal Dünya

Türkçesi: Ali Karatay

Roman

BİRİNCİ KISIM
EKİNOKS

1.

Karanlık Nehir

Matarre nehrinin denize açılan ağzından manzaraya ilk kez baktığında Dr. Sanders'ı en çok etkileyen, nehrin karanlığı olmuştu. Küçük buharlı yolcu gemisi epeyce gecikmeli de olsa en sonunda rıhtıma yanaşıyordu. Saat sabahın 10'u olmasına rağmen yüzeyi hâlâ gri ve durgun olan nehir, kıyılardan sarkan bitkilerin kasvetli renklerini sıyrarak ağır ağır ilerliyordu.

Ara ara gökyüzü bulutlarla kapandığında su, çürüyen boyalar gibi neredeyse siyaha dönüyordu. Matarre liman kentini teşkil eden dağınık antrepolar ve küçük oteller bu görüntüyle tezat oluşturuyordu. Sanki güneş ışığıyla değil de kendi içlerinden gelen bir ışıkla aydınlatılmış gibi, karanlık suların karşısında ruhani bir ışıltıyla parlıyordu, ormanın bitiminde bir dizi iskele üstüne kurulu metruk bir nekropolün müstakil mezar odalarını andırıyorlardı.

Dr. Sanders, yolcu güvertesindeki tirabzanın önünde geçen uzun bekleyişi sırasında, her şeye sirayet eden bu kasvetli havanın ışıktaki ani değişikliklerle dağıldığını fark etti. İki saattir halicin ortasında beklemekte olan vapur, arada sırada gönulsüzce öttürdüğü düdüğüyle kıyıya sesleniyordu. Nehri kaplayan karanlığın uyandırdığı belirsizlik hissi olmasa vapurdaki birkaç yolcu bu bekleyiştten dolayı öfkeden çılgına dönebilirdi. Fransızlara ait küçük bir askeri çıkarma gemisi dışında rıhtıma

yanaşmış büyük veya küçük hiçbir tekne görünmüyordu. Dr. Sanders, kıyıyı seyrederken, nedenini anlayamasa da geminin rıhtıma kasten yaklaştırılmadığından neredeyse emindi. Mektup, paket, konyak ve otomobil yedek parçalarından oluşan kargosuyla Libreville'den buraya haftalık sefer yapan bir posta gemisiydi bu; veba salgını gibi bir felaket söz konusu olmadıkça bir dakika bile bekletilmemesi gerekirdi.

Kamerun Cumhuriyeti'nin bu izole bölgesi, bir avuç isyancının Matarre Nehri'nin yetmiş kilometre yukarısındaki Mont Royal'de bulunan zümrüt ve elmas madenlerini ele geçirdiği on yıl önceki başarısız darbe girişiminden sonra, siyasi bakımdan hâlâ toparlanma sürecindeydi. Bir Fransız askeri görev gücü Kamerun askerlerinin eğitimine nezaret ettiği için orada bulunan çıkarma gemisine rağmen, nehir ağzındaki bu alelade limanda hayat tamamen olağan akışında ilerliyor gibi görünüyordu. O sırada bir cipin yükü boşaltılıyor, bir grup çocuk da bunu izliyordu. İnsanlar rıhtımda ve anacadedeki pasajlarda geziniyor, ham palmiye yağı doldurulmuş kavanozlar taşıyan birkaç kano da karanlık suda limanın batı kanadındaki yerli pazarına doğru süzülüyordu.

Bütün bu normallik işaretlerine karşın bir huzursuzluk hissi ısrarla varlığını sürdürüyordu. Loş ışıktan afallayan Dr. Sanders dikkatini kıyıya yoğunlaştırdı ve güneydoğuya doğru saat yönünde hafifçe kıvrılarak ilerleyen nehri gözleriyle takip etti. Orman örtüsünde yer yer görülen kopukluklar buralardan yol geçtiğine işaret ediyordu. Bunları saymazsak orman, zeytin yeşili yekpare bir yassı örtü gibi iç bölgelerdeki tepelere doğru uzanıp gidiyordu. Normalde güneş ışıklarının ormanın gökyüzüne bakan kısmını sarartmış olması gerekirdi, fakat sahilden sekiz kilometre içeride dahi Dr. Sanders ağaç denizinin koyu yeşil rengini görebiliyordu; mat gökyüzüne devasa selviler gibi uzanan kasvetli ve kıpırtısız ağaçlara yalnızca soluk bir ışık değişiyordu.

Yolcu güvertesindekilerden birisi sabırsızlık içinde elleriyle tırbzana vurarak ritim tutuyor, bütün tırbzanı boylu boyunca sarsıyordu. Dr. Sanders'ın her iki yanındaki yarım düzine yolcu buldukları yerde kımıldanıp mırıl mırıl birbirleriyle konuşuyor, arada bir kaptan köşküne kaçamak bakışlar atıyordu; dalgın dalgın rıhtıma bakan kaptansa gecikmeden dolayı pek de gerilmiş görünmüyordu.

Dr. Sanders birkaç adım solunda duran Peder Balthus'a döndü: "Işığın fark ettiniz, değil mi? Bugün güneş tutulması bekleniyor muydu? Güneş ne yapacağına bir türlü karar veremiyor gibi."

Rahip, elinden düşürmediği sigarasını her çekişten sonra uzun parmaklarıyla ağzından bir santim uzaklaştırıyordu. Sanders gibi o da limana değil, kıyıda uzakdaki orman kaplı yamaçlara gözünü dikmişti. Alim yüzü mat ışıktaki yorgun ve zayıf görünüyordu. Kafasının özel bir sorunla meşgul olduğu belliydi; Libreville'den başlayan üç günlük yolculuk boyunca kimseyle pek muhatap olmamış, sofrada arkadaşları olan Dr. Sanders'la da ancak Fort Isabelle cüzam hastanesinde çalıştığını öğrendikten sonra konuşmaya başlamıştı. Sanders'ın öğrenebildiği kadarıyla, bir aylık izinden sonra Mont Royal'deki kilisesine dönmüyordu. Fakat her zamanki tereddütlü ve tutuk konuşmasının aksine, otomatikçe bağlanmış gibi aynı ifadelerle, hızla birkaç kez yinelediği bu açıklamada dinleyene biraz fazla makul gelen bir şeyler vardı sanki. Bununla birlikte Sanders, kendisini Port Matarre'a getiren muğlak saikleri çevresindeki insanlara atfetmenin yaratacağı tehlikelerin de fazlasıyla farkındaydı.

Fakat bu farkındalık onun ilk başlarda Peder Balthus'ın rahip olduğundan bile kuşkulmasını engellememişti. İçre dönüklüğünü yansıtan bakışları ve bir sinir hastalığını dışarı vuran solgun elleriyle sahtekârı andırıyordu, belki de kiliseden atıldığı halde eğreti bir papaz cüppesi içinde hâlâ bir tür kurtuluş bulmayı uman eski bir papaz adaydı. Fakat Peder Balthus sahici

biriydi, hem de kelimenin tam anlamıyla ve bütün kapsamıyla sahici biri. İkinci Kaptan, kamarot ve yolcuların birkaçı onu tanımış, geri dönüşünden dolayı kutlamıştı; içine kapanık halini genel olarak sorun etmemiş gibi görünüyordular.

“Tutulma mı?” Peder Balthus, parmaklarının arasına sıkıştırdığı sigarasını karanlık sulara fırlattı. Vapur artık suda kendi bıraktığı izin üzerinden geçmeye başlamıştı; ortaya çıkan damar damar köpükler, karanlıkta parlayan tükürük öbekleri gibi derinlere batıyordu. “Sanmıyorum Doktor; öyle olsa en fazla sekiz dakika sürmez miydi?”

Suda aniden beliren ışık parıltıları rahibin avurtlarıyla çenesinin keskin hatlarına vurunca, bir anlığına daha sert bir profil kendini gösterdi. Sanders’ın eleştirel bakışlarını fark eden Peder Balthus onu rahatlatmak için ekleme ihtiyacı duydu: “Port Matarre’da ışık hep böyledir, çok kasvetli ve yarı-karanlık. Böcklin’in *Ölümler Adası* resmini bilir misiniz? Hani denizin üstünde fırtına bulutları toplanırken, selvi ağaçlarının bekçilik ettiği, ortasına mezar odaları oyulmuş bir kayalık adayı tasvir eden resim? Orijinali memleketim Basel’deki Kunstmuseum’dadır...” Geminin motorları cana gelip gürültüyle çalışmaya başlayınca aniden sustu. “Hareket ediyoruz. Nihayet.”

“Tanrı’ya şükür. Beni uyarmalıydınız, Balthus.”

Dr. Sanders cebinden sigara kutusunu çıkardığında, Rahip yeni yaktığı sigarasını bir hokkabaz ustalığıyla avucunun içine almıştı bile. Sigarayı tuttuğu eliyle rıhtımı gösterdi; jandarmalardan ve gümrük görevlilerinden oluşan esaslı bir karşılama heyeti orada kendilerini bekliyordu. “Bu saçmalık da nedir?”

Dr. Sanders kıyıya baktı. Şahsi sıkıntıları ne olursa olsun, Rahip’in sert tavırları onu rahatsız ediyordu. Neredeyse kendi kendine mırıldanır gibi soğuk bir şekilde yanıtladı: “Belki kimlik belgeleriyle ilgili bir sorun vardır.”

“Benimkilerde yok, Doktor,” dedi Rahip, tepeden, sert bir bakış fırlatarak, “eminim seninkilerde de yoktur.”